

De Onderzoeksraad voor Veiligheid
t.a.v. mw. mr. M. Visser
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

**Standpunt aanbevelingen rapport
'Veiligheidsproblemen met gevelbekleding'**

Datum	Kenmerk	Afschrift aan
	DBO 2007011657	De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Uw brief	Uw kenmerk	
23 november 2006	OVV 06501224	

Geachte mevrouw Visser,

Op 23 november 2006 heb ik van u het rapport 'Veiligheidsproblemen met gevelbekleding' ontvangen. Ik heb het rapport met aandacht gelezen en spreek hierbij mijn waardering uit voor de gedegen aanpak van het onderzoek. U heeft mij verzocht mijn standpunt ten aanzien van de aanbevelingen 1 en 2 in het rapport, kenbaar te maken. Mijn standpunt treft u hierbij aan.

Aanbeveling 1

In aanbeveling 1 wordt door uw Raad aanbevolen om in overleg met de brancheverenigingen voor aannemers, architecten en constructeurs ervoor zorg te dragen dat er bij elk bouwproject (van ontwerp tot en met uitvoering) één verantwoordelijk coördinator is voor de constructieve veiligheid van het gehele bouwwerk.

Het onderwerp constructieve veiligheid staat al geruime tijd in de schijnwerpers mede vanwege de bouwincidenten die zich de afgelopen jaren en ook nog recent bij het bouwproject aan het Bos en Lommerplein in Amsterdam, hebben voorgedaan. Naar aanleiding van het incident met de ingestorte balkons van het appartementencomplex Patio Sevilla in Maastricht op 24 april 2003 heeft de toenmalige minister van VROM in het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer op 30 oktober 2003 (Kamerstuk 2003-2004, 29200 XI, nr. 66) over handhaving van regelgeving, toegezegd dat overleg met de bouwsector gestart zou worden over de verantwoordelijkheidsverdeling in de bouw. Dit overleg met de bouwsector heeft geleid tot het Plan van Aanpak Constructieve Veiligheid waarin het aanstellen van een hoofdconstructeur door de opdrachtgevende marktpartij, als goede mogelijkheid wordt genoemd.

Het Plan van Aanpak Constructieve Veiligheid is tot stand gekomen in het zogenoemde Constructeursplatform (een organisatie waarin diverse brancheorganisaties van constructeurs, zowel vanuit gemeenten als private partijen, participeren) en met menskracht en middelen ondersteund door de VROM-Inspectie. Het Plan van Aanpak is in september 2006 gereed gekomen en aangeboden aan de voorzitter van Bouwend Nederland en de voorzitter van de NEPROM.

Het Plan van Aanpak sluit wat betreft de verantwoordelijkheden met betrekking tot de constructieve veiligheid van een bouwwerk aan bij hetgeen daarover in de regelgeving is bepaald. In de regelgeving staat dat de aanvrager van de bouwvergunning verantwoordelijk is voor een goed gecoördineerde kwaliteit (inclusief de veiligheidskwaliteit) van een gebouw. De bouwregelgeving (Woningwet/Bouwbesluit) regelt een bepaalde minimumkwaliteit uit hoofde van o.m. veiligheid door middel van het stellen van technische (prestatie)eisen aan het gebouw. De bouwregelgeving doet geen uitspraken over hoe het bouwproces (zoals het al dan niet aanwezig zijn van een hoofdconstructeur) ingericht zou moeten worden. Wel worden eisen voorgeschreven waaraan een aanvraag om bouwvergunning moet voldoen. Deze eisen zijn per 1 januari 2003 landelijk geüniformeerd met de inwerkingtreding van het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning (Biab¹). In het Biab is aangegeven dat de gegevens en bescheiden in een zodanige vorm moeten worden aangeleverd dat beoordeling door burgemeester en wethouders op een goede en efficiënte wijze mogelijk wordt.

Tevens is aangegeven dat hierbij niet kan worden volstaan met het aanleveren van op zich zelf staande gegevens (berekeningen) maar dat ook de samenhang tussen de gegevens moet blijken. Deze coördinatie is de verantwoordelijkheid van de aanvrager.

Met de wijziging van het Biab in 2005 is deze tekst nog aangescherpt. In de vigerende tekst is, in overleg met gemeenten en marktpartijen, expliciet aangegeven dat sprake moet zijn van coördinatie bij de indiening. Tevens is aangegeven dat de aanvrager - indien hij of zij hiertoe zelf niet in staat is - een terzake kundig persoon moet aanwijzen. Deze tekst van het Biab stelt dat de aanvrager moet zorgdragen voor coördinatie van de aanvraag, zowel bij de aanvraag om bouwvergunning als tijdens de bouw (later aan te leveren gegevens en wijzigingen tijdens de bouw). Het aanstellen van een 'hoofdconstructeur' door de opdrachtgever van een bouwproject, zoals ook in het Plan van Aanpak Constructieve Veiligheid wordt aanbevolen, geeft een juiste invulling van deze coördinatiebepaling in het Biab. Dit is ook in een briefwisseling met de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (VBWTN) bevestigd. De VBWTN heeft toegezegd om alle gemeenten aan te sporen om deze coördinatieverplichting strikt en op uniforme wijze te handhaven.

Samenvattend regelt VROM wel coördinatie, maar geen coördinator (of hoofdconstructeur), omdat dit de verantwoordelijkheid van de vergunningaanvrager/houder betreft.

Tenslotte is m.b.t. de verdeling van verantwoordelijkheden in de bouw relevant dat op dit moment ten principale wordt nagedacht over voor- en nadelen van een systeem van werkelijke (financiële) aansprakelijkheid. Verantwoordelijkheid betekent immers niet ook meteen aansprakelijkheid. Internationaal zijn hier voorbeelden van (o.m. in Frankrijk). Dit is uiteraard een belangrijke koerswijziging in de Nederlandse bouwregelgeving en iets voor de langere termijn. Hierover heb ik de Kamer geïnformeerd met mijn brief van 10 november 2006 (Kamerstuk 2006-2007, 28325, nr. 47). Het Kabinet heeft in het kader van het streven naar een substantiële vermindering van regel- en vergunninglast de sector bouw benoemd om principieel door te denken op vereenvoudiging, vanuit de idee dat meer verantwoordelijkheid bij burger en bedrijfsleven is te leggen en dat daarmee meer gedetailleerde publieke voorschriften kunnen vervallen. Er zal onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden om het huidige stelsel van de bouwregelgeving

¹ Het Biab is een onder de Woningwet ressorterend besluit waarin voorschriften zijn gegeven met betrekking tot de inrichting van de aanvraag om bouwvergunning (welke gegevens moeten op welk tijdstip en in welke vorm worden aangeleverd)

op een andere leest te schoeien, door bijvoorbeeld veel meer dan tot nu toe gebruik te maken van zelfregulering door de markt en/of bij de bouw en het gebruik van gebouwen niet meer publiekrechtelijk maar privaatrechtelijk af te dekken.

Aanbeveling 2

In aanbeveling 2 wordt de Minister van VROM aanbevolen om met de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) na te gaan hoe de “bewijslast” kan worden omgekeerd zodat van vergunningaanvragende organisaties kan worden gevraagd om aan te tonen dat zij de veiligheid van het ontwerp, de uitvoering en de voorwaarden voor een veilig gebruik voldoende hebben gewaarborgd.

De verantwoordelijkheidsverdeling tussen vergunningaanvrager en vergunningverstrekker is er in het huidige systeem van de bouwregelgeving al op gericht dat de vergunningaanvragende organisatie ten principale verantwoordelijk is voor het voldoen van het ontwerp van het gebouw aan de eisen die het Bouwbesluit o.a. op het gebied van constructieve veiligheid daaraan stelt.

In de aan uw aanbevelingen ten grondslag liggende beschouwing staat dat in de ontwerpfase de communicatie en coördinatie tussen ontwerper van het gebouw (gebouwconstructie) en de ontwerper van de gevel (gevelconstructie) tekortschiet. In mijn reactie op uw eerste aanbeveling heb ik mijn standpunt daarover al gegeven. Als de vergunningaanvrager daartoe zelf niet in staat is, is het zijn verantwoordelijkheid een terzake kundig persoon aan te wijzen. In het Besluit indieningsvereisten aanvraag bouwvergunning is expliciet aangegeven dat de aanvrager moet zorgdragen voor coördinatie van de aanvraag, zowel bij de aanvraag om bouwvergunning als bij het leveren van gegevens en wijzigingen tijdens de bouw.

Bij de aanvraag om bouwvergunning en in het verlengde daarvan bij het door de gemeente toetsen van de ingediende stukken, kan een verdere kwaliteitsborging voor specifieke risicovolle gebouwen, bijvoorbeeld in de vorm van certificering op cruciale aspecten, een waardevolle bijdrage leveren. Mogelijkheden lijken hiervoor aanwezig zonder de bouwvergunningsprocedure fundamenteel te hoeven wijzigen. Onlangs zijn enkele praktijkproeven met het onder certificaat toetsen van bouwplannen afgerond. Het onder certificaat toetsen van bouwplannen door speciaal daartoe gecertificeerde bureaus, beoogt een verdergaande uniformering, standaardisering en daarmee een verhoging van het kwaliteitsniveau van de plantoetsing. Het voornemen bestaat om het onder certificaat toetsen van bouwplannen verder te stimuleren en wettelijk te verankeren als alternatief voor de gemeentelijke plantoetsing. Naast de certificatieregeling voor bouwplantoetsing bestaat er ook al een certificatieregeling voor toezicht tijdens de bouw. De opdrachtgever van een bouwproject kan een gecertificeerde toezichthouder opdracht geven het dagelijks toezicht tijdens de bouw van een project uit te voeren. Dergelijk dagelijks toezicht staat los van de gemeentelijke verantwoordelijkheden gericht op controle of gebouwd wordt conform de verleende bouwvergunning.

Certificatie is een goede wijze van kwaliteitsborging die een beroep doet op het zelfregulerend vermogen van de markt. De verantwoordelijkheden van partijen zijn helder belegd, terwijl de de structuur, waarbinnen de certificaten tot stand komen, een gerechtvaardigd vertrouwen in de kwaliteit biedt. Het is om die reden dat VROM de toepassing van dergelijke instrumenten breed stimuleert. Vooralsnog zijn genoemde certificeringsinstrumenten niet verplicht. Overigens is voor een beperkt aantal bouwtypen met een verhoogd risico, een eventuele verplichting van het toepassen van certificeringsinstrumenten, denkbaar. VROM zal de mogelijkheden en wenselijkheden hiervoor onderzoeken in verband met de eerder genoemde fundamentele verkenning van de bouwregelgeving. Vraagstukken als wat zijn gebouwen met een verhoogd risico en welke administratieve lasten brengt een dergelijke verplichting met zich mee, spelen daarbij een belangrijke rol.

In uw aanbeveling noemt u met name de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) als gesprekspartner over het mogelijk omkeren van 'bewijslast' in het kader van verdeling van verantwoordelijkheden. Ik merk hierbij op dat onder andere de VNG zitting heeft in de commissie die betrokken is bij certificering van de bouwplantoetsing. Daarnaast heeft de VNG zitting in het Overlegplatform Bouwregelgeving (OPB) dat adviseert over vraagstukken op het terrein van de bouwregelgeving, zo ook over wijzigingen in de vigerende regelgeving.

In de hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar